

Wyrok Trybunału (pierwsza izba) z dnia 14 maja 2024 r. (wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym złożony przez Sofijski rayonen sad – Bułgaria) – postępowanie karne przeciwko CH

(Sprawa C-15/24 PPU ⁽¹⁾, Stachev ⁽²⁾)

(Odesłanie prejudycjalne – Współpraca wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych – Dyrektywa 2013/48/UE – Prawo dostępu do adwokata w postępowaniu karnym – Artykuł 3 ust. 6 lit. b) – Czasowe odstępstwo od prawa dostępu do adwokata w wyjątkowych okolicznościach – Artykuł 9 – Zrzeczenie się obecności lub pomocy adwokata – Przesłanki – Artykuł 12 ust. 2 – Poszanowanie prawa do obrony i rzetelności postępowania – Dopuszczalność dowodów – Artykuł 47 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej – Pisemne zrzeczenie się przez niepiśmiennego podejrzanego z prawa dostępu do adwokata – Brak wyjaśnienia możliwych konsekwencji zrzeczenia się tego prawa – Wpływ na późniejsze czynności dochodzeniowe – Decyzja w przedmiocie właściwego środka zapobiegawczego – Ocena dowodów uzyskanych z naruszeniem prawa dostępu do adwokata)

(C/2024/3888)

Język postępowania: bułgarski

Sąd odsyłający

Sofiyski rayonen sad

Strony w postępowaniu głównym w sprawie karnej

CH

przy udziale: Sofijska rayonna prokuratura

Sentencja

- 1) Artykuł 3 ust. 6 lit. b) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/48/UE z dnia 22 października 2013 r. w sprawie prawa dostępu do adwokata w postępowaniu karnym i w postępowaniu dotyczącym europejskiego nakazu aresztowania oraz w sprawie prawa do poinformowania osoby trzeciej o pozbawieniu wolności i prawa do porozumiewania się z osobami trzecimi i organami konsularnymi w czasie pozbawienia wolności

należy interpretować w ten sposób, że:

w braku transpozycji tego przepisu do krajowego porządku prawnego organy policji danego państwa członkowskiego nie mogą powołać się na ten przepis wobec podejrzanego lub oskarżonego w celu odstąpienia od stosowania prawa dostępu do adwokata, przewidzianego w tej dyrektywie w sposób jasny, precyzyjny i bezwarunkowy.

- 2) Artykuł 9 ust. 1 i 2 dyrektywy 2013/48

należy interpretować w ten sposób, że:

złożonego przez niepiśmiennego podejrzanego oświadczenia o zrzeczeniu się prawa dostępu do adwokata nie można uznać za zgodne z wymogami ustanowionymi w tym art. 9 ust. 1, jeżeli podejrzanym ten nie został poinformowany w sposób należyty uwzględniający jego szczególną sytuację o możliwych konsekwencjach takiego zrzeczenia się i jeżeli zrzeczenie się to nie zostało odnotowane zgodnie z krajowym prawem procesowym w sposób umożliwiający sprawdzenie przestrzegania tych wymogów.

- 3) Artykuł 9 ust. 3 dyrektywy 2013/48

należy interpretować w ten sposób, że:

w przypadku zrzeczenia się prawa dostępu do adwokata przez osobę wymagającą szczególnego traktowania w rozumieniu art. 13 tej dyrektywy osobę tę należy poinformować o możliwości cofnięcia tego zrzeczenia się przed przystąpieniem do jakiegokolwiek późniejszej czynności dochodzeniowej, podczas której, ze względu na skalę i wagę tej czynności dochodzeniowej, nieobecność adwokata może szczególnie zaszkodzić interesom i prawom danej osoby.

⁽¹⁾ Dz.U. C 2016 z 18.3.2024.

⁽²⁾ Niniejszej sprawie została nadana fikcyjna nazwa. Nie odpowiada ona rzeczywistej nazwie ani rzeczywistemu nazwisku żadnej ze stron postępowania.

- 4) Artykuł 12 ust. 2 dyrektywy 2013/48 w związku z art. 47 akapity pierwszy i drugi Karty praw podstawowych Unii Europejskiej

należy interpretować w ten sposób, że:

stoi on na przeszkodzie orzecznictwu krajowemu, na mocy którego sąd, który bada udział oskarżonego w popełnieniu przestępstwa w celu ustalenia odpowiedniego charakteru środka zapobiegawczego, jaki ma zostać zastosowany wobec tego oskarżonego, w chwili podejmowania decyzji o pozostawieniu w areszcie tego oskarżonego jest pozbawiony możliwości dokonania oceny, czy dowody zostały uzyskane z naruszeniem wymogów tej dyrektywy, a w razie potrzeby – możliwości nieuwzględnienia takich dowodów.
